

Sobre la millora i el suport mutu com a “killjoy”

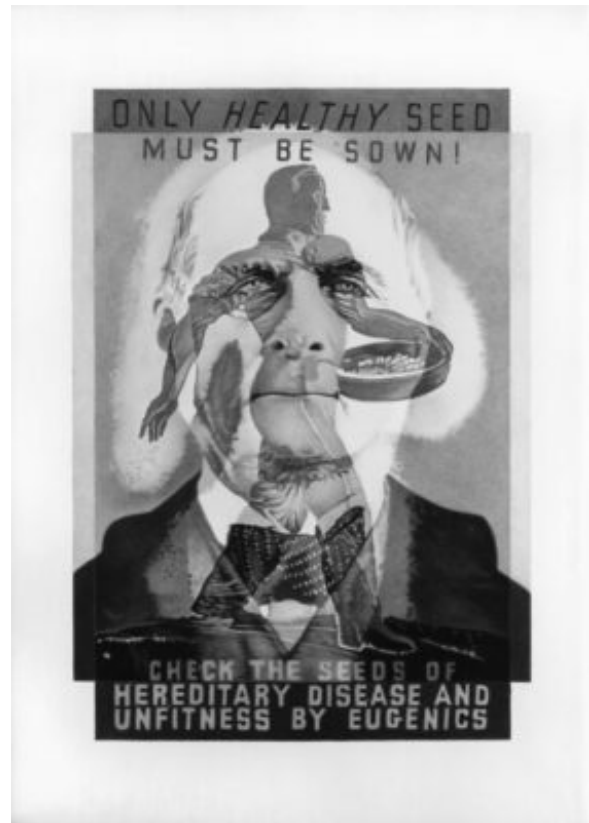
quaderndelesidees.press/sobre-la-millora-i-el-suport-mutu-com-a-killjoy/

May 20, 2019

Nick Bostrom, filòsof suec establert a la Universitat d'Oxford, és una de les figures més reconegudes en el debat contemporani sobre els anomenats transhumanismes. De fet, conjuntament amb David Pearce, va fundar Humanity +, World Transhumanist Association. L'associació es presenta com a organització sense finalitats de lucre que advoca per l'ús ètic de la tecnologia, com per exemple la intel·ligència artificial, per expandir les capacitats humanes. És precisament en la descripció que es dona del transhumanisme des de l'associació on trobem una declaració d'intencions: «volem que la gent estigui millor que bé».

El mateix Nick Bostrom, en un seminari a la Universitat de Yale, l'any 2003, va definir el transhumanisme com «un moviment cultural, intel·lectual i científic que afirma el deure moral de millorar les capacitats físiques i cognitives de l'espècie humana, i d'aplicar a l'home les noves tecnologies, perquè es puguin eliminar aspectes no desitjats i no necessaris de la condició humana, com són: el sofriment, la malaltia, l'envelliment i fins i tot la condició mortal». Per tant, sembla que una de les qüestions que destaquen en aquest plantejament és «la millora», fet que ens porta a la pregunta «Què entenem per millora?». Aquesta pregunta ens remet a fer una breu recerca històrica de les propostes que han defensat la implementació de les tecnologies per millorar l'espècie humana.

D'altra banda, si fem referència a l'espècie, hem de fer referència a les teories evolutives que han sustentat l'*apparatus* cultural occidental i això ens porta no tant a Darwin i la seva teoria de l'evolució, sinó a certes lectures que s'han fet de la seva proposta des de, per exemple, el neodarwinisme social. Una de les figures més destacades d'aquest moviment és Thomas Huxley, biòleg i pensador que l'any 1888 va publicar un article a la revista *The Nineteenth Century* titulat «**The Struggle for Existence in Human Society**. *The Nineteenth Century* 23 (1888): 16180; *CE* 9: 195-236.», on defensava la lluita com un dels conceptes fonamentals de l'èxit a la teoria de Darwin. Aquest factor va generar un debat amb Kropotkin, el qual va publicar una sèrie d'articles en resposta a Huxley, a qui acusava de fer una lectura esbiaixada de la teoria de Darwin per articular

Imatge: *Galton's seed*, 2015, Ernesto Casero.

un programa polític en defensa del capitalisme i en contraposició a les propostes de canvi social de l'anomenat *socialisme utòpic*. En els seus articles, Kropotkin no negava l'existència de la lluita en el procés evolutiu però insistia en la importància del suport mutu per a l'evolució. En relació amb aquesta qüestió, trobem reformulacions contemporànies d'aquesta «cooperació» a les propostes de la biòloga evolutiva Lynn Margulis, la qual va defensar que l'efectivitat evolutiva té més a veure amb una interdependència simbiòtica que no pas amb el concepte de lluita.

Resulta curiós, d'altra banda, que una de les primeres vegades que apareix el terme *transhumanisme* sigui de la mà de Julian Huxley, biòleg, net de Thomas Huxley, germà d'Aldous Huxley i destacat membre de la Societat Britànica de l'Eugenèsia, el qual feia servir el concepte de transhumanisme per defensar la millora dels éssers humans a través de la ciència i la tecnologia. Si haguéssim de respondre la pregunta que plantejàvem anteriorment sobre la millora en funció dels fets històrics, on aquesta ha anat de la mà de l'eugenèsia, els resultats no serien gaire esperançadors a l'hora de defensar les propostes formulades des de Humanity+.

Imatge: *Better humans tomorrow!* 2015, Ernesto Casero.

La història europea recent ens ha deixat exemples en què l'aplicació del concepte de millora resulta problemàtic no només a escala ètica. El cas de Suècia, país d'origen de Nick Bostrom, n'és un cas esfereïdor, no només pel que s'hi va fer sinó perquè en moltes articulacions polítiques contemporànies es continua prenent Suècia com a model d'estat del benestar. Ara bé, aquest estat model va dur a terme una esterilització selectiva de la població entre 1935 i 1996 en el marc d'un programa basat en teories eugenèsiques, per raons d'higiene social i racial.

Davant de fets com aquests, i molts altres exemples, cal preguntar-se no només què entenem per millora sinó a qui s'aplica i en funció de què. De la mateixa manera que cal preguntar-se pel «deure moral» defensat per Nick Bostrom: «qui articula aquest deure moral, per a què i des d'on». Aquestes suposades millores no deixen d'estar formulades des d'una exaltació antropocèntrica que, en un context d'emergència política i desastre ecològic, potser hauríem de reformular des del suport mutu com a contrapunt a les

promeses de futur d'exaltació tecnodeterminista, rearticulant així una existència basada en les cures i no pas en una implementació tecnoperfeccionista d'aquelles capacitats que una elit decideix definir com a no desitjables o innecessàries.

Laura Benítez Valero

Laura Benítez Valero

Doctora en Filosofia, investigadora i curador independent. La seva recerca connecta filosofia, art(s) i tecnociència. Actualment el seu treball gira entorn de les pràctiques de bioart, biohacking, processos de bioresistència, bidesobediència civil i agents no humans. És professora d'Estudis Crítics i Culturals a La Massana (Centre d'Art i Disseny) i [...]

[Llegir més](#)

